

KARTA E LIRIVE FETARE

Samiti Ndërkombëtar për Lirinë Fetare për të Gjithë, Kudo, Gjithë Kohes

Duke pasur parasysh se e drejta e *lirisë fetare dhe ndërgjegjes* i përket *çdo* personi për shkak të humanizmit të tij/saj dhe pasqyron thelbin e dinjitetit dhe personalitetit të tij/saj; Duke pasur parasysh se burrat dhe gratë janë të pajisur me arsye dhe vullnet të lirë dhe nga natyra e tyre dëshirojnë të vërtetën, të cilën feja kërkon ta sigurojë;

Duke pasur parasysh se e drejta për liri fetare është e sanksionuar në Nenin 18 të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut, i cili deklaron:

“Çdokush ka të drejtën e lirisë së mendimit, ndërgjegjes dhe fesë; kjo e drejtë përfshin lirinë për të ndryshuar fenë ose besimin e tij, lirinë për të shfaqur fenë ose besimin e tij, qoftë vetëm ose në bashkësi me të tjerët, publikisht ose privatisht, në mësimdhënie, praktikë, adhurim dhe respektim.”

Duke pasur parasysh se mohimi i lirisë fetare për çdo person është mohimi i të drejtës së tij/saj për të jetuar një jetë plotësisht njerëzore dhe për të lulëzuar si qenie njerëzore; Duke pasur parasysh se liria fetare është e rëndësishme për qeniet njerëzore sepse *feja është e rëndësishme* për qeniet njerëzore; shumica dërrmuese e njerëzve në botë i përkasin një komuniteti fetar ose janë besimtare në një formë;

Duke pasur parasysh se mbrojtja e *lirisë fetare* në mënyrë të barabartë *për të gjithë* personat, dhe *për të gjitha* bashkësitë e tyre përkatëse fetare, është thelbësore për lulëzimin individual njerëzor, lulëzimin e fesë dhe lulëzimin e kombeve;

Duke pasur parasysh se përpjekja e kombeve drejt barazisë së plotë të lirisë fetare për të gjithë qytetarët e tyre, dhe të gjitha komunitetet e tyre fetare dhe jofetare, mund të kontribuojë në harmoninë sociale, prosperitetin ekonomik, stabilitetin politik dhe uljen e dhunës lidhur me fenë;

Duke pasur parasysh se arritja e lirisë fetare e vendeve për të gjithë qytetarët dhe komunitetet e tyre fetare, e mbrojtur me ligj dhe e vlerësuar nga kultura, do të rriste në mënyrë dramatike drejtësinë, stabilitetin dhe paqen ndërkombëtare;

Duke pasur parasysh se mbrojtja e lirisë fetare tejkalon partishmërinë dhe politikën, dhe mbrojtja e ndërgjegjes shërben si një gur themeli për lulëzimin e shoqërive të drejta e të lira;

Duke pasur parasysh se tragjikisht, liria fetare për të gjithë personat dhe të gjitha bashkësitë fetare nuk ekziston ende në asnjë komb, dhe mohimi i lirisë fetare në komponentët e saj të ndryshëm është duke u përhapur dhe është në rritje;

Duke pasur parasysh se tragjikisht, forma përfundimtare e privimit të lirisë fetare – persekutimi i dhunshëm fetar – është gjithashtu i përhapur dhe në rritje, dhe po shkakton vuajtje të mëdha njerëzore, shkatërrimin e familjeve dhe komuniteteve dhe destabilizimin e shoqërive të tëra;

Ne kete menyre ky Samit deklaron:

Se çdo qeveri, çdo komunitet fetar dhe çdo organizatë politike dhe e shoqërisë civile në botë duhet të përpiqet drejt synimit të arritjes së lirisë së fesë dhe ndërgjegjes, për këdo, kudo – të mbrojtur në ligj dhe të vlerësuar nga kultura.

Kjo liri fetare duhet kuptuar si tre nivele të ndërlidhura të të drejtave:

- *E drejta e çdo qenieje njerëzore për të besuar **lirisht** në të vërtetat fetare, ose për të mos besuar, i/e padetyruar nga asnjë autoritet njerëzor, veçanërisht nga shteti me fuqitë e tij të jashtëzakonshme;*
- *E drejta për t'u bashkuar me të tjerët në një bashkësi fetare, e cila gjithashtu zotëron lirinë fetare. Kjo liri përfshin të drejtën për të ndjekur të mirat e natyrshme të komuniteteve fetare, të tilla si ndërtimi i shtëpive të kultit, trajnimi i klerikëve, themelimi i shkollave fetare, zhvillimi dhe mbështetja e doktrineve fetare. Ai përfshin të drejtat e prindërve për të rritur fëmijët e tyre brenda komunitetit të tyre fetar të zgjedhur. Ai përfshin të drejtat e individëve dhe komuniteteve për të ndarë bindjet e tyre me të tjerët dhe për të ftuar të tjerët që t'i bashkohen komuniteteve të tyre fetare. Ai përfshin të drejtat e pasuesve për t'u larguar nga çdo komunitet fetar dhe për t'u bashkuar me një tjetër;*
- *Të drejtat e besimtarëve dhe të bashkësive fetare për të jetuar dhe vepruar në mënyrë paqësore, brenda shoqërisë civile dhe politike, në përputhje me bindjet e tyre fetare. Ai përfshin të drejtën e besimtarëve dhe komuniteteve të tyre për t'u mbështetur në ato besime ndërsa marrin pjesë në jetën qytetare. Ai përfshin të drejtën për të përcjellë pikëpamjet e tyre fetare tek publiku i gjerë për çështje të së mirës së përbashkët, si drejtësia, paqja, barazia dhe liria.*

Që të gjithë njerëzit me vullnet të mirë, duke përfshirë udhëheqësit e organizatave ndërkombëtare, kombeve, feve, institucioneve të shoqërisë civile, organizatave të medias, politikave dhe subjekteve politike, duhet të fillojnë që tani të ndërmarrin hapa praktikë drejt synimit të arritjes së lirisë fetare për të gjithë, kudo.